

ЗВІТ ПРО ВНУТРІШНЄ ПЕРЕМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ

ОПИТУВАННЯ ЗАГАЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

РАУНД 8
23 СЕРПНЯ 2022 РОКУ

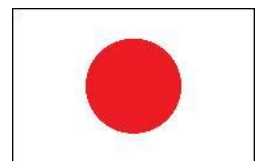
In partnership with _____

**AID
AIDE**

Canada

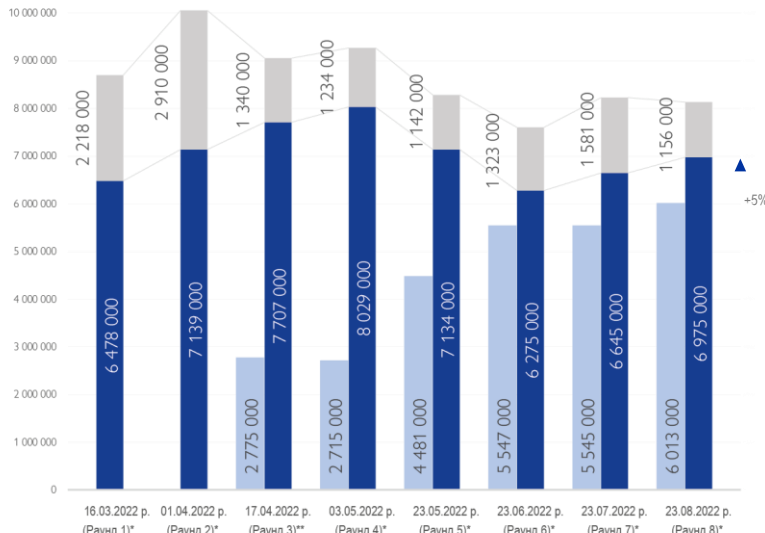

german
humanitarian
assistance
DEUTSCHE HUMANITÄRE HILFE

Від
народу Японії

Війна в Україні, яка розпочалася 24 лютого 2022 року, спричинила безпрецедентну гуманітарну кризу, що охопила всі області країни. У період з 17 по 23 серпня Міжнародна організація з міграції (МОМ) провела **восьмий раунд** репрезентативного експрес-оцінювання загального населення України для збору інформації стосовно потоків внутрішнього переміщення та мобільності, а також для оцінювання місцевих потреб. Це оцінювання загального населення слугує первинним джерелом для виявлення сфер із високими гуманітарними потребами та визначення цільових заходів реагування для надання допомоги населенню, що постраждало від війни. Географічне охоплення цього оцінювання покриває всю територію України, усі п'ять макрорегіонів (захід, схід, північ, центр, південь та місто Київ), за винятком Кримського півострова. Опитування загального населення було проведено шляхом набору випадкових телефонних номерів, завдяки чому було анонімно опитано 2 001 унікальних респондентів віком від 18 років із використанням методу **автоматизованого телефонного опитування (CATI)**. Оцінка спирається на дані про населення Фонду народонаселення ООН (UNFPA), які гуманітарна спільнота розглядає як базове значення для чисельності населення в Україні. Особи, які нині перебувають за межами України, під опитування не потрапили. Докладніше про метод і обмеження, у тому числі про визначення МОМ терміна «внутрішньо переміщені особи» для цілей цього оцінювання, див. на с. 12. Крім Опитування загального населення, офіційні дані про присутність ВПО на рівні громад в Україні доступні в Матриці відстеження переміщень — Базовому оцінюванні (раунд 10, 2022, [HDX](#)).

Активно обдумують від'їзд із місця звичного проживання внаслідок війни (лише серед непереміщеного населення)

Оцінка к-сті ВПО в Україні

Оцінка к-сті осіб, що повернулися, в Україні

6 975 000
 ОЦІНКА К-СТІ ВПО
 У МЕЖАХ УКРАЇНИ
 СТАНОМ НА
 23 СЕРПНЯ 2022 РОКУ

Результати опитування загального населення, проведеного МОМ, показали, що станом на 23 серпня 2022 року 16% загального населення, що становило понад 6,97 млн осіб, були внутрішньо переміщеними особами в межах України. Це означає, що з 23 липня кількість ВПО збільшилась майже на 330 000 осіб (5%). Збільшення кількості ВПО у восьмому раунді є логічним продовженням тенденції, зафіксованої в сьомому раунді, в якому збільшилась частка населення, що не переміщувалось, але розглядало можливість покинути своє звичне місце проживання через війну.

* Усі оцінки кількості населення округлено до тисяч.

** Починаючи з третього раунду, МОМ дещо скоригувала метод оцінювання кількості ВПО в Україні для уточнення основи вибірки та підвищення точності результатів зі збереженням при цьому початкової похибки.

ОЦІНКА ПОТОЧНОГО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ*

К-СТЬ ПОВЕРНЕНЬ

6 013 000
 ОЦІНКА ЗАГ.
 К-СТІ
 ОСІБ, ЩО
 ПОВЕРНУЛИСЯ

У тому числі повернення колишніх ВПО з інших регіонів у межах України, а також повідомленими респондентами повернення 3-за кордону (15%)

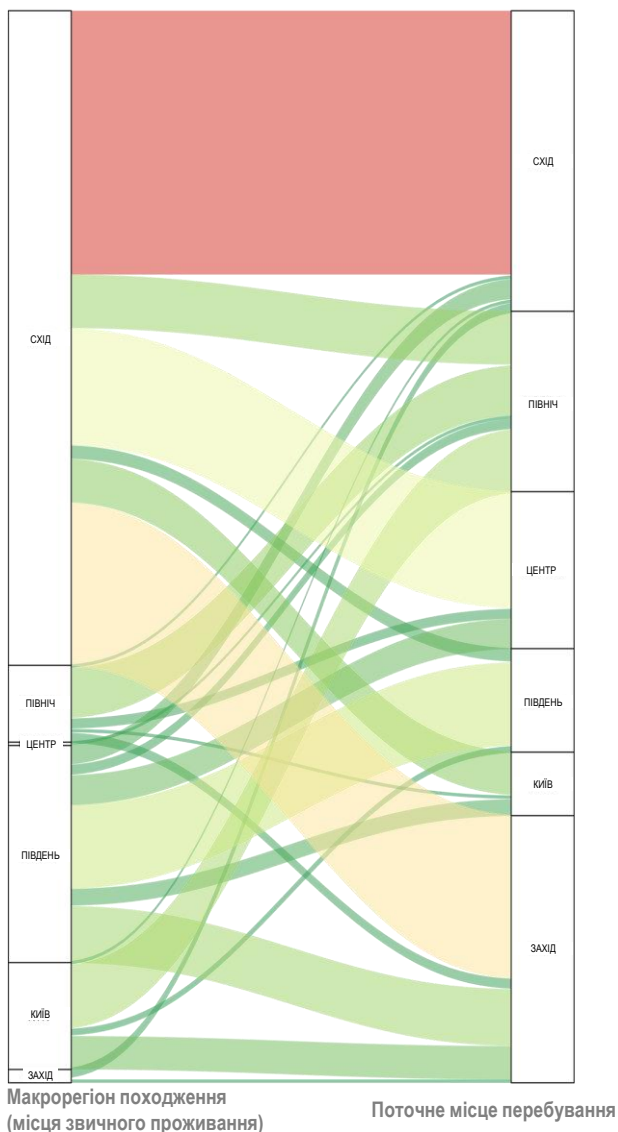
Згідно з оцінками, попри збільшення кількості ВПО кількість повернень у період між 23 липня та 23 серпня також збільшилась. Подальший аналіз повернень (с. 7–8) демонструє динаміку повернень (додаткові 2,8 мільйони з часу завершення третього раунду) і потенціал подальшої мобільності в найближчі місяці.

* Макрорегіон — це територіальна одиниця, до якої входять області (регіони), згідно з визначенням у Законі України «Про засади державної регіональної політики» (частина 2 статті 1).

ПОТОКИ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Якщо не вказано інше, дані, представлені в цьому звіті, відображають результати опитування лише з восьмого раунду.

ПОТІК ПЕРЕМІЩЕНЬ ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ

ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ ТА МІСЦЕ ПОХОДЖЕННЯ

Із тих, хто відповіли, що а) вони не присутні у районі звичного проживання та б) поточна війна є причиною їхнього переміщення

Топ-5 областей за часткою прийнятих ВПО**	% ВПО
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	10%
КИЇВСЬКА	10%
ХАРКІВСЬКА	9%
ЗАПОРІЗЬКА	6%
ЛЬВІВСЬКА	6%
Інші області	59%

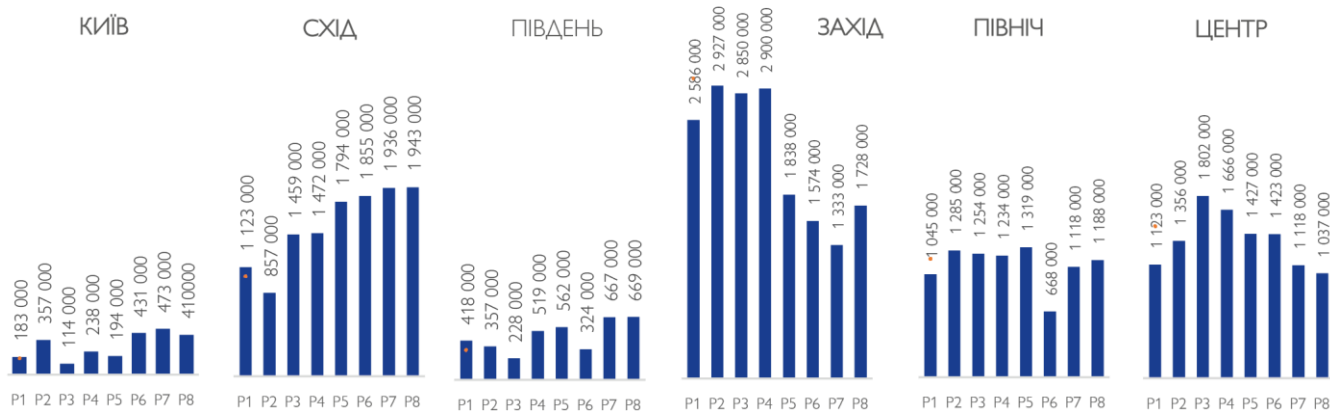
Із тих, хто відповіли, що а) вони не присутні у районі звичного проживання та б) поточна війна є причиною їхнього переміщення

Топ-5 областей походження ВПО**	% ВПО
ДОНЕЦЬКА	21%
ХАРКІВСЬКА	21%
МІСТО КИЇВ	10%
МИКОЛАЇВСЬКА	10%
ЗАПОРІЗЬКА	8%
Інші області	30%

** Застереження: Походження та розподіл ВПО за областями має орієнтовний характер; репрезентативність вибірки на рівні макрорегіону.

Див. дані про кількість зареєстрованих ВПО (що стали на облік) на рівні громад у **Звіті МОМ про результати базового оцінювання за Матрицею відстеження переміщень для України** (дані доступні для 20 областей та м. Києва). Дані доступні для гуманітарних партнерів на [HDX](https://hdx.org/) для зареєстрованих користувачів та можуть бути отримані за запитом на адресу dtmukraine@iom.int.

ЗМІНИ В ОЦІНКАХ ПРИСУТНОСТІ ВПО НА РІВНІ МАКРОРЕГІОНІВ (РАУНДИ 1–8)

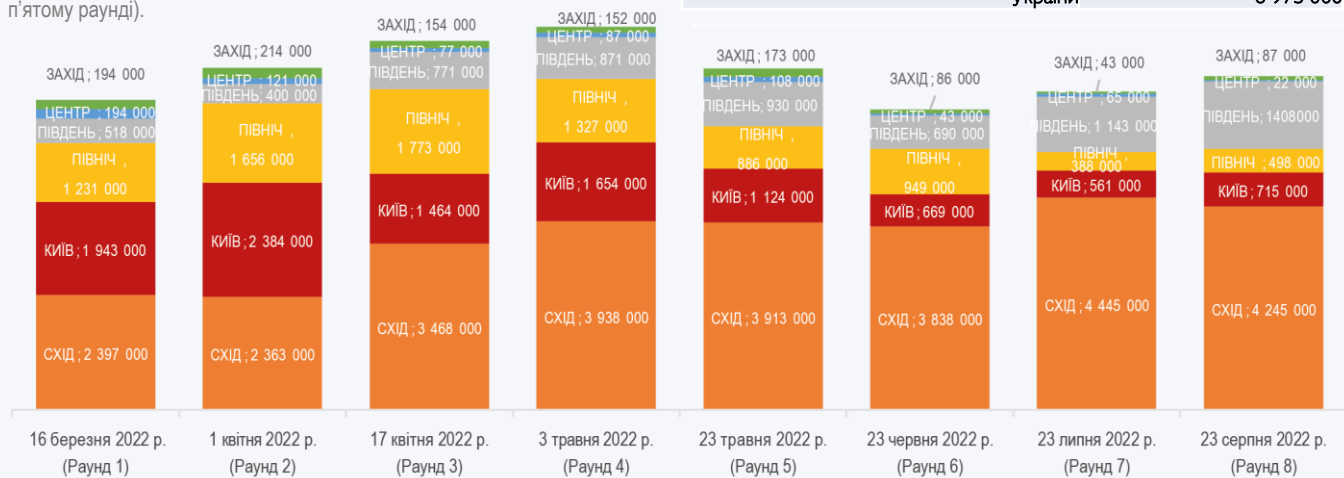
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

ВПО ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ ПОХОДЖЕННЯ (порівняння результатів різних раундів)

Звідки походять нинішні переміщені внаслідок війни?

Отримані дані свідчать про різницю в інтенсивності потоків переміщення на макрорегіональному рівні. На тлі збільшення загальної кількості ВПО в Україні на 5% у період між сьомим і восьмим раундами, кількість ВПО, які є вихідцями зі східного макрорегіону, залишається високою, а кількість ВПО, що походять із південного макрорегіону, суттєво збільшилася (південь: +23%). Оцінка кількості ВПО з центрального макрорегіону у Р.8 зменшилася на понад 60%. ВПО зі сходу нині становлять 61% від загальної кількості ВПО в Україні (порівняно з 55% у п'ятому раунді).

Макрорегіон	% ВПО за походженням	Оцінка к-ті ВПО за макрорегіонами походження
КИЇВ	10%	715 000
СХІД	61%	4 245 000
ПІВДЕНЬ	20%	1 408 000
ЗАХІД	1%	87 000
ПІВНІЧ	7%	498 000
ЦЕНТР	0%	22 000
Оцінка заг. к-ті переміщених у межах України		6 975 000

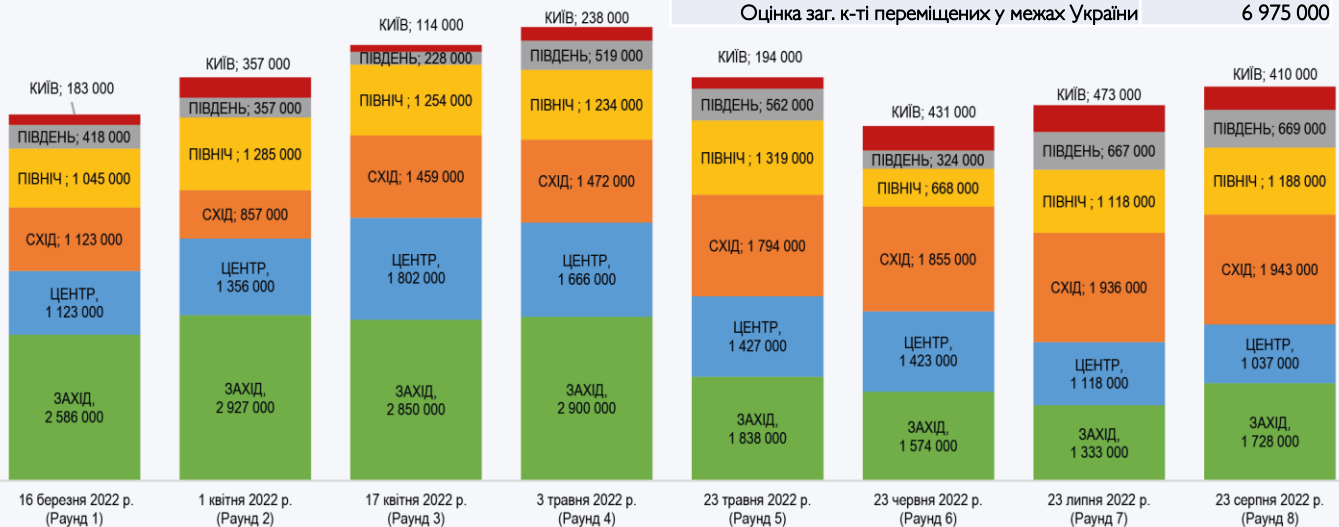

ВПО ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ ПОТОЧНОГО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ (порівняння результатів різних раундів)

Де нині перебувають переміщені внаслідок війни?

Збільшилася кількість ВПО в західному й північному макрорегіонах (+395 000 у західному макрорегіоні та +70 000 у північному). Як і у сьомому раунді, найбільше зменшення кількості ВПО спостерігається в центрі (-8%, що становить близько 81 000 ВПО, що виїхали). Темпи збільшення загальної кількості ВПО у м. Києві вперше трохи сповільнилися у порівнянні з п'ятим раундом (23 травня).

Макрорегіон	% ВПО за місцем перебування	Оцінка к-ті ВПО за макрорегіонами
КИЇВ	6%	410 000
СХІД	28%	1 943 000
ПІВДЕНЬ	10%	669 000
ЦЕНТР	15%	1 037 000
ПІВНІЧ	17%	1 188 000
ЗАХІД	25%	1 728 000
Оцінка заг. к-ті переміщених у межах України		6 975 000

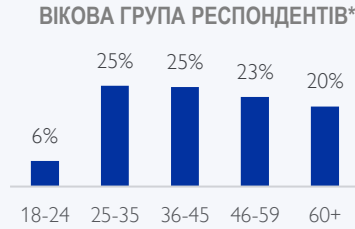

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

ДЕМОГРАФІЯ (ВПО)

СТАТЬ **70%** **30%**
ЖІНОК
ЧОЛОВІКІВ

Частка чоловіків серед ВПО продовжує зменшуватися

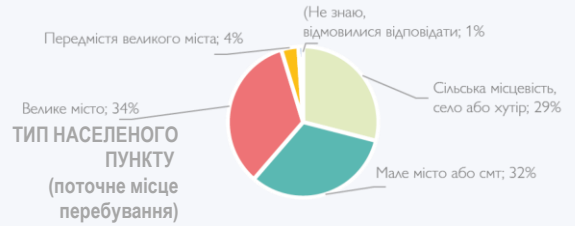
* У цьому опитуванні брали участь лише дорослі

ЧАСТКА ДОМОГОСПОДАРСТВ ВПО З ОСОБАМИ З ЧИСЛА ВРАЗЛИВИХ ГРУП: Частка ВПО, які повідомили, що один чи кілька членів їхнього домогосподарства належать до однієї з таких категорій вразливих осіб (загальна картина: «38% опитаних ВПО повідомили, що принаймні один із членів їхньої сім'ї, що нині з ними, є дитиною віком від 5 до 17 років»):

Примітка: Опис характеристик членів домогосподарств ВПО оснований виключно на даних, які стосуються осіб, що проживають за межами звичного місця проживання через війну.

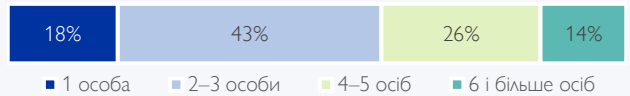
Розподіл за типами населених пунктів залишається незмінним у період з липня по серпень 2022 року)

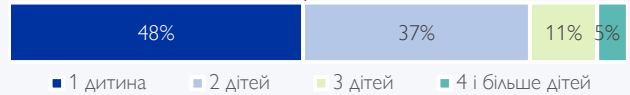
У цьому раунді опитування у співпраці з Фондом народонаселення ООН було переглянуто серію запитань, що визначають характеристики домогосподарств ВПО. Нові запитання мають на меті визначити, чи живе кожен член домогосподарства поза своїм звичним місцем проживання через війну, щоб точніше визначити профіль переміщеного населення.

75% респондентів проживають у домогосподарствах, які складаються виключно з внутрішньо переміщених осіб, у той час як 24% респондентів підтверджують, що живуть у змішаних домогосподарствах із членами, які не були переміщені через війну з 24 лютого 2022 року. Медіанне значення розміру домогосподарств, які складаються лише з ВПО, становило 3,00 особи, а середнє значення — 3,35 особи.

Розмір домогосподарства (у складі якого виключно ВПО)

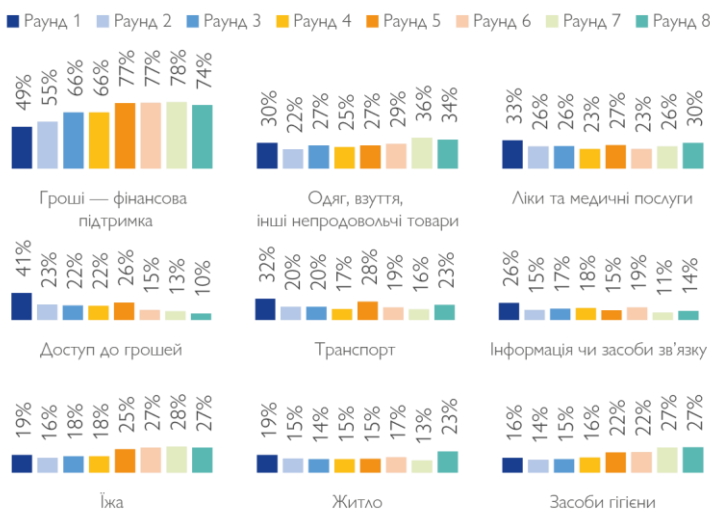

Кількість внутрішньо переміщених дітей, за домогосподарствами

50% від усіх опитаних ВПО підтверджують наявність дітей у своїх домогосподарствах. Медіанне значення кількості дітей із числа ВПО віком до 18 років на одне домогосподарство становить 2.

СИТУАЦІЯ ТА ПОТРЕБИ ВПО В ДИНАМІЦІ*

*Примітка: Для цілевого аналізу з третього району враховують також варіант відповіді «Відмовляюся відповідати».

На прохання визначити найбільш нагальну потребу найбільша кількість респондентів серед ВПО (60%) назвали гроші (фінансову допомогу), на другому місці (7%) — ліки та медичні послуги.

СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ ВПО

Серед респондентів-ВПО 94% зазначили, що їхні домогосподарства використовують принаймні одну стратегію виживання у відповідь на зниження доходів і збільшення вразливості. Порівняно з ВПО-чоловіками, більша частка ВПО-жінок повідомила про скорочення витрат на їжу та здоров'я у своїх домогосподарствах, у той час як ВПО-чоловіки частіше не сплачували борги, брали нові позики, погоджувалися на низькооплачувану роботу або продавали транспортні засоби.

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕБУВАННЯ У СТАТУСІ ВПО

140
днів

середня тривалість перебування у статусі ВПО в межах 180 днів від початку війни (станом на 23 серпня 2022 року)

У восьмому раунді опитування ВПО попросили зазначити кількість днів, що минула з моменту їх першого переміщення. Розподіл помітно тяжіє у бік довшої тривалості переміщення — понад 63% ВПО в Україні перебувають у цьому статусі протягом трьох місяців або довше.

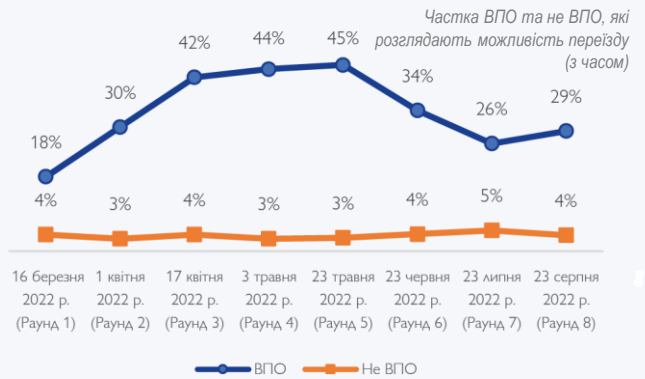
Істотних відмінностей між тривалістю перебування у статусі ВПО в різних макрорегіонах України немає, оскільки середні показники за регіонами дуже подібні до середньої тривалості перебування у статусі ВПО 21% по країні. Київський макрорегіон є єдиним винятком. Тривалість перебування у статусі ВПО в Києві в середньому становить 110 днів.

НАМИРИ ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Після двох місяців, протягом яких загальна готовність до подальшого переміщення серед ВПО в Україні знижувалася, нині більше (29% порівняно з 26% у липні) ВПО знову обмірковують можливість залишити своє поточне місце перебування. Серед українців, які лишаються у місцях свого звичного проживання, частка людей, які розглядають можливість подальшого переміщення, лишається відносно невеликою та стабільною (4%).

Серед ВПО на півночі намір переміщуватися далі (в будь-яких напрямках, включно з можливим поверненням) мають 38% респондентів, у західному макрорегіоні — 37%, на півдні — 29%, на сході — 23%. У центральному та Київському макрорегіонах частка ВПО, що мають намір переміщуватися далі, становить 20% і 15% відповідно.

ДОВГОСТРОКОВІ НАМИРИ

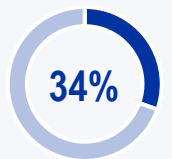
У восьмому раунді МОМ знову ставила запитання про передбачувані довгострокові стійкі рішення тим ВПО, які не планують повернутися до місць свого звичного проживання найближчим часом. Із 23 липня дедалі більше ВПО надають перевагу поверненню як довгостроковому рішення. Тим не менш, значна частина (10% по всій країні) бажає інтегруватися у своєму поточному місці перебування. Така поведінка найбільш поширена серед ВПО в Київському макрорегіоні, 30% яких бажають інтегруватися на місцевому рівні. На півночі 19% ВПО бажають інтегруватися на місцевому рівні, в той час як в інших макрорегіонах ця частка нижча. Наприклад, лише 8% ВПО в західному макрорегіоні бажають залишитися. Проте на заході також проживає найбільша частка ВПО, які ще не визначилися зі своїми довгостроковими планами — 10,5%. Лише невелика частина ВПО в Україні зараз планує переселитися в третє місце на довгострокову перспективу. Звичайно, довгострокові плани пов'язані з місцем походження ВПО. Переселенці зі східного макрорегіону частіше повідомляють про намір інтегруватися в нинішню або іншу приймаючу громаду (16%), тоді як переселенці з міста Києва частіше за інших вказують на те, що планують повернутися додому (89% відповідно).

Довгострокові наміри

КОРОТКОТРОКОВІ ПОЇЗДКИ ВПО ДОДОМУ

Понад третина респондентів із числа внутрішньо переміщених осіб відвідували свій дім із початку війни. Такі поїздки не вважаються поверненням.

Значна частка ВПО навідувалися до своїх домів на короткий час, при цьому залишаючись жити у місцях переміщення. Найчастіше це стосується ВПО з київського та північного макрорегіонів: 64% і 65% ВПО відповідно підтверджують, що вони здійснювали такі поїздки. Набагато рідше такі поїздки здійснювали переселенці з півдня (20%) та сходу (30%). У середньому ВПО здійснили три таких поїздки з початку війни, хоча розподіл тяжіє на кориті меншої кількості візитів — серед тих, хто здійснював такі поїздки, 38% відвідали дім лише один раз.

Можлива певна кореляція між візитами ВПО додому та їхньою готовністю повернутися протягом найближчих двох тижнів, хоча можливий зв'язок не можна визначити точно через розмір вибірки.

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

Серед ВПО, які були працевлаштовані до війни, 60% втратили роботу з моменту переміщення (з лютого 2022 року). Протягом останніх 6 місяців майже половина (48%) усіх переміщених осіб намагалися працевлаштуватися, покинувши місце проживання через війну. Проте 45% з них залишаються безробітними та активно шукають роботу. Найбільш використовуваними каналами пошуку роботи були Інтернет (81%), мобільні застосунки для пошуку роботи (23%), родичі/друзі/знайомі (17%), Державна служба зайнятості (13%) та візуальні інформаційні матеріали (плакати, дошки оголошень) (6%).

ДЖЕРЕЛА ДОХОДІВ І ЗАСОБИ ДО ІСНУВАННЯ ВПО

Війна значно вплинула на джерела доходів ВПО. Майже половина ВПО віком 18–64 роки (44%) зазначили, що зараз не отримують доходу. ВПО також попросили зазначити їхнє основне джерело особистого доходу після переміщення зі звичного місця проживання. Лише 33% респондентів вказали заробітну плату як основне джерело доходу після переміщення, а 24% зазначили щомісячну фінансову допомогу ВПО.

Жінки (29%) частіше за чоловіків (10%) розраховували на щомісячну допомогу для ВПО. У випадку зарплати ситуація протилежна: половина респондентів-ВПО серед чоловіків (50%) і чверть респондентів-ВПО серед жінок назвали заробітну плату основним джерелом доходу. Вторинними джерелами доходів за останні 30 днів були: щомісячна допомога ВПО (34%), зарплата (13%) та соціальні виплати (12%).

Основне джерело особистого доходу після переміщення (ВПО віком 18–64 роки*)

Примітка: У тому числі матеріальна допомога родичів (4%), допомога у зв'язку з інвалідністю (3%) тощо.

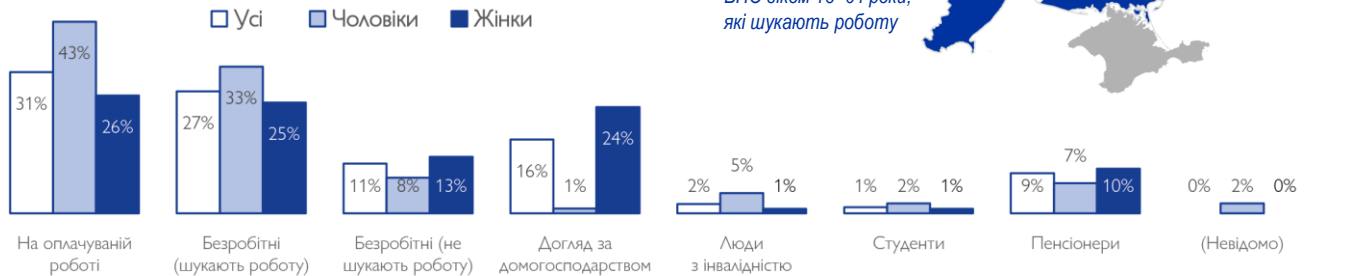
Примітка: Вікова група охоплює тих, хто має більше шансів на оплачувану роботу (18–64)

ПОТОЧНИЙ РІВЕНЬ ЗАЙНЯТОСТІ СЕРЕД ВПО

Респондентів ВПО віком 18–64 роки запитали про їхню зайнятість протягом останнього тижня, щоб визначити їхню поточну економічну діяльність. Лише 31% опитаних повідомили, що мають оплачувану роботу. 38% були безробітними, з них 27% активно шукали роботу, 11% не шукали роботи. Найвища частка безробітних у південному макрорегіоні та м. Києві.

Серед секторів, у яких працювали ВПО до переміщення, найбільш часто згадуваними серед безробітних, були торгівля та послуги (30%).

Майже одна п'ята (19%) опитаних переміщених осіб погодилися працювати на низькооплачуваній роботі, тоді як інші (17%) погодилися працювати на менш кваліфікованій роботі. ВПО-чоловіки найчастіше згадували про використання стратегій подолання ситуації на ринку праці, включно зі згодою працювати на низькооплачуваній (24%) або менш кваліфікованій роботі (23%).

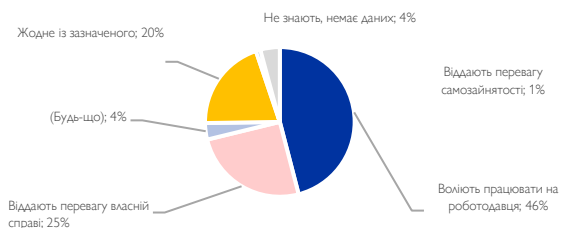
Примітка: Категорія «Ведення домашнього господарства» включає тих, хто вказав, що перебуває в декретній відпустці (11%)

СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Тих переміщених осіб, які не планують повертатися до свого звичного місця проживання протягом наступних двох тижнів, запитували про те, чи є у них уподобання щодо працевлаштування в місці переміщення. Майже половина зазначили, що вважають за краще працювати на роботодавця (як найманий працівник), а 25% повідомили, що хотіли б відкрити власну справу.

Серед тих, хто повідомив, що бажає відкрити власний бізнес у місці переміщення, 17% планують зробити це в найближчі три місяці. Ще 6% вказали, що можливість відкрити бізнес у наступному кварталі залежить від ситуації. Водночас серед ВПО, які надають перевагу працевлаштуванню у роботодавців, 47% розглядали можливість змінити професію або отримати нові навички, щоб адаптуватися до вимог місцевого ринку праці.

Уподобання щодо економічної діяльності в місці переміщення (усі респонденти)

ОСОБИ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

6 013 000

ОЦІНКА К-СТІ ОСІБ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ СТАНОМ НА 23 СЕРПНЯ

Серед усіх респондентів, які нині перебувають у своєму звичному місці проживання, **20%** зазначили, що повернулися після щонайменше двохтижневого перебування в іншому регіоні як ВПО через війну, що становить близько 6 013 000 осіб, які повернулися. Це на 8% більше порівняно з сьомим раундом. В усіх макрорегіонах, окрім Києва, за останній місяць спостерігалось кумулятивне зростання кількості осіб, які повернулися. Наприклад, у центральному макрорегіоні кількість тих, хто повернувся, подвоїлася з кінця липня. Зростання кількості осіб, що повернулися, було найменшим у східному макрорегіоні, куди, за оцінками, повернулося ще 9 000 осіб, незважаючи на небезпеку в макрорегіоні, яка все ще зберігається. Неможливо визначити характер таких повернень (постійний чи тимчасовий), хоча у восьмому раунді 78% серед тих, хто повернувся, вказали, що вони планують залишитися у своїх домівках (близько 4,7 млн осіб, які повернулися).

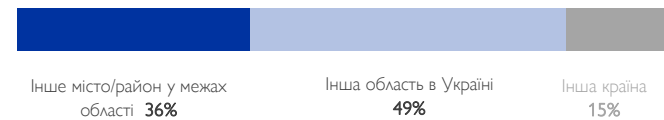
63 дні — середня тривалість перебування у статусі ВПО серед осіб, які повернулися, в межах **180 днів** від початку війни (станом на 23 серпня 2022 року)

ГЕОГРАФІЯ ВПО, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

ПОВЕРНЕННЯ З

ПОВЕРНЕННЯ ДО

У порівнянні з четвертим та п'ятим раундами опитування частка осіб, що повернулися з більш віддалених місць тимчасового перебування, збільшилася і залишається на рівні результатів шостого та сьомого раундів. Тенденція щодо осіб, які повертаються з-за кордону, також залишається стабільною: 15% у восьмому раунді (16% у сьомому раунді). Загалом станом на 23 серпня з-за кордону повернулося приблизно 925 тис. осіб.

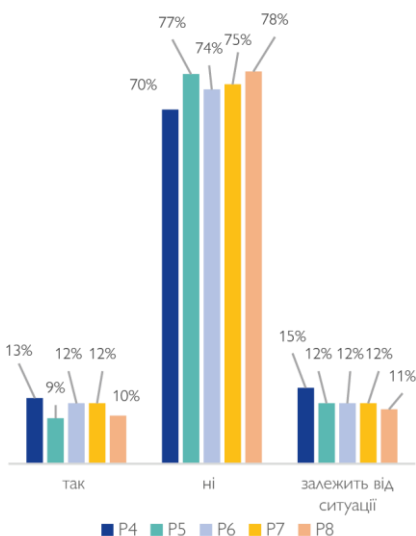
Макрорегіон повернення	Частка осіб, які повернулися*	Оцінка к-сті осіб, що повернулися
КИЇВ	20%	1 184 000
СХІД	16%	962 000
ПІВДЕНЬ	10%	592 000
ЗАХІД	12%	722 000
ПІВНІЧ	34%	2 035 000
ЦЕНТР	9%	518 000
УСЬОГО	100%	6 013 000

Топ-5 областей за часткою осіб, які повернулися*	Частка осіб, які повернулися	Оцінка к-сті осіб, що повернулися
МІСТО КИЇВ	20%	1 184 000
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ	19%	1 129 000
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ	9%	518 000
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ	8%	463 000
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ	6%	389 000
ІНШІ ОБЛАСТІ	39%	

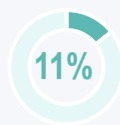
* Застереження: Походження та розподіл осіб, які повернулися, за областями має орієнтовний характер; репрезентативність вибірки на рівні макрорегіону.

НАМІРИ ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Як і в попередніх раундах, більшість осіб, що повернулися, не мають наміру знову полишити своє звичне місце проживання в майбутньому. Згідно з оцінками, близько 661 тисяч із 6 млн осіб, що повернулися, не виключають того, що їм знову доведеться залишити дім (11%). Частка осіб, які повернулися і планують знову від'їжджати через війну, найбільша у південному (22%), центральному (14%) та східному (12%) макрорегіонах. У Києві 86% осіб, які повернулися, збираються залишитися вдома.

ПРОГНОЗ: ВПО, ЯКІ ПОТЕНЦІЙНО МОЖУТЬ ПОВЕРНУТИСЯ

ВПО планують повернутися додому протягом найближчих 2 тижнів

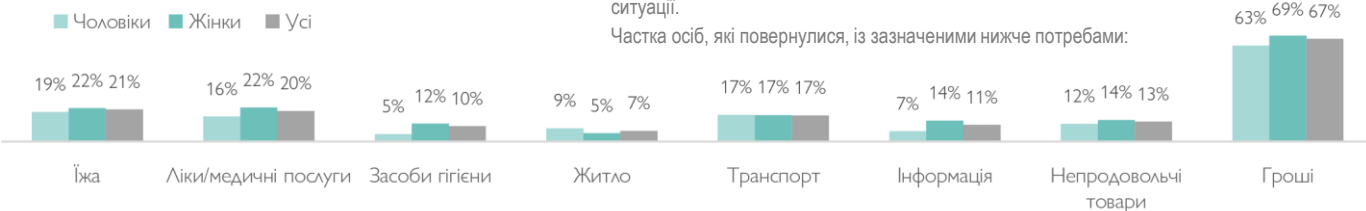
11% ВПО відповіли, що планують повернутися до свого звичного місця проживання протягом наступних 2 тижнів. Відповідно, очікувана кількість повернень ВПО зменшилася (12% у сьомому раунді, 15% у шостому раунді) до орієнтовно 780 000. Відносно велика частка ВПО (7%) відповіли, що їхнє повернення залежить від подальшого розвитку ситуації. Планують повернутися переважно ВПО з Київського макрорегіону (27%) та ВПО з північного макрорегіону (17%).

ОСОБИ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

ДЕМОГРАФІЯ (ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ)

ПОТРЕБИ ОСІБ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

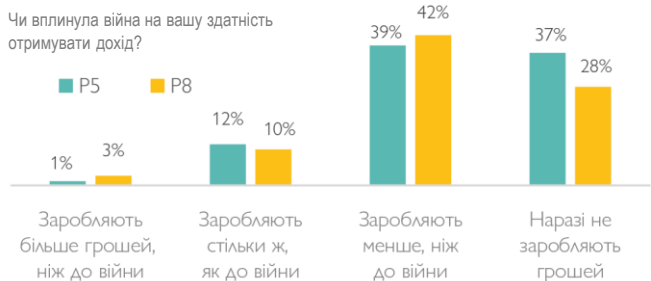
Структура потреб осіб, які повернулися, суттєво відрізняється від потреб, про які повідомляють інші підгрупи населення, наприклад ВПО, з огляду на специфіку їхньої ситуації.

Частка осіб, які повернулися, із зазначеними нижче потребами:

ДОХІД ТА ЗАЙНЯТІСТЬ ОСІБ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

Статус зайнятості осіб, які повернулися, за останні сім днів:

Більше половини осіб, які повернулися, віком 18–64 роки є економічно активними, тобто є найманими працівниками чи самозайнятими особами, а ще 17% активно шукають роботу. У той час як частка осіб, які повернулися, що не мають доходу з травня, зменшилася майже на 10%, а заробітна плата ще частини осіб, що повернулися, знизилася, 42% осіб, які повернулися, зараз заробляють менше, ніж до лютого 2022 року. Понад 66% осіб, які повернулися на роботу, або самозайнятих осіб зазначили, що працюють 40 годин на тиждень або більше. Цікаво, що лише 14% найманих або самозайнятих осіб, які повернулися, повідомили, що працюють повністю офлайн, тоді як 57% повідомили, що працюють повністю онлайн або віддалено.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ ТА ПОТРЕБ

Як переміщені особи, так і особи, які залишаються в місцях звичного проживання в межах України (особи, які повернулися, та особи, які не переміщувалися), стикаються з критичними потребами. Однак профіль та ситуація цих підгруп дещо відрізняються. Тим не менше, серед осіб із цих підгруп існує попит на спеціалізовану підтримку. Нижче зазначені основні відмінності між групами у межах вибірки МОМ для опитування загального населення.

НАЙНАГАЛЬНІШІ ПОТРЕБИ

Серед найбільш нагальних потреб, названих респондентами, лишаються гроші (фінансова допомога), ліки та медичні послуги, а також будівельні або ремонтні матеріали. Наприклад, 68% осіб, які повернулися, назвали грошові кошти своєю найбільш нагальною потребою. Щодо загального оцінювання потреб див. →

Гроші — фінансова підтримка

65% Не ВПО 60% ВПО 68% Особи, які повернулися

Ліки та медичні послуги

8% Не ВПО 7% ВПО 7% Особи, які повернулися

Будівельні/ремонтні матеріали

7% Не ВПО 2% ВПО 7% Особи, які повернулися

Примітка: Представлені не всі категорії запитання

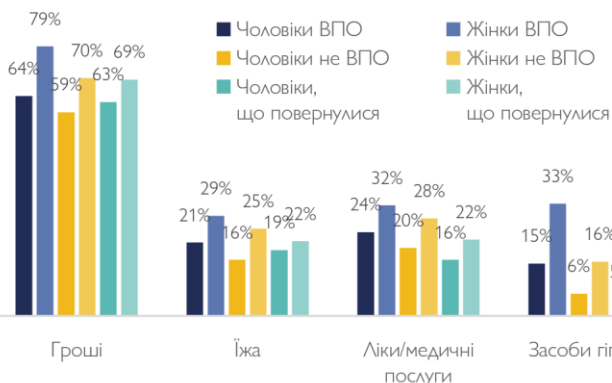
Більш поглиблений аналіз потреб у фінансовій допомозі міститься на сторінках 4, 6 та 8.

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПОТРЕБ

«27% ВПО потребують допомоги продовольчими продуктами»

	Не ВПО (включно з особами, які повернулися)	ВПО	Особи, які повернулися
Одяг і взуття та інші непродовольчі товари	11%	34%	13%
Їжа	22%	27%	21%
Ліки та медичні послуги	25%	30%	20%
Засоби гігієни	12%	28%	10%
Житло	5%	23%	7%
Транспорт	18%	23%	17%
Гроші — фінансова підтримка	65%	74%	67%
Інформація / зв'язок із іншими	10%	14%	11%
Доступ до грошей	11%	10%	10%
Засоби жіночої гігієни	36%	45%	29%

Примітка: % тих, хто відповів «Так» і «Частково так»

ПОТРЕБИ: ҐЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Жінки-ВПО частіше повідомляли про додаткові категорії потреб, такі як предмети гігієни (33%), фінансова підтримка (79%) та непродовольчі товари (38%). Різниця також була помітна залежно від макрорегіону перебування. Про відсутність матеріальної підтримки частіше зазначали жінки із заходу країни (83%).

СИТУАЦІЯ З ЖИТЛОМ

Лише 3% ВПО продовжують проживати в колективних центрах, в той час як більшість орендує житло самостійно. Див. інформацію про вартість оренди в розділі про грошові кошти.

* квартира, будинок або інше житло, що здається в оренду для довгострокового або тимчасового проживання

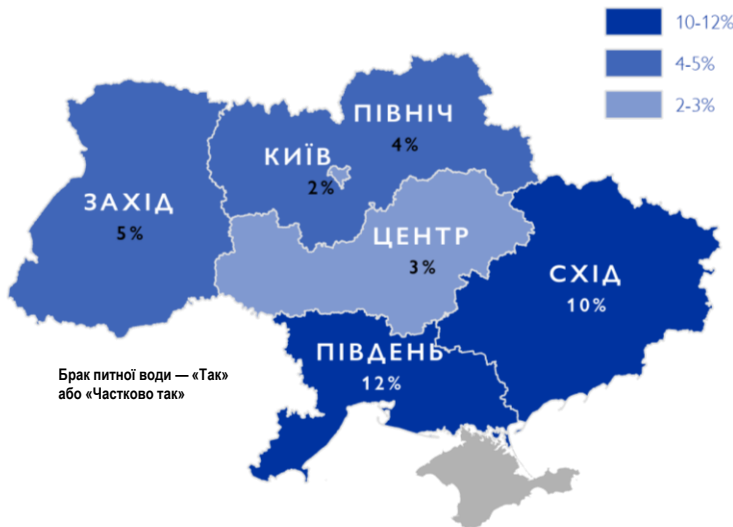
ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Нижче представлені дані стосовно різних гуманітарних сфер, що охоплюють загальне населення, якщо не вказано інше:

ВОДОПОСТАЧАННЯ, САНІТАРІЯ ТА ГІГІЄНА

Значна частка респондентів серед ВПО зазначили, що **потребують засобів гігієни** (22%), в той час як серед не ВПО потреба у засобах гігієни залишається високою (9%). Як серед ВПО, так і серед осіб, які не є ВПО, жінки повідомляють про гігієнічні потреби вдвічі частіше, ніж чоловіки (ВПО: 15% чоловіків і 33% жінок, не ВПО: 16% жінок і 7% чоловіків). Понад третина (37%) усіх респондентів, які вказали потребу в водопостачанні, санітарії та гігієні, зазначили потребу в засобах жіночої гігієни, а 18% вказали на потребу в підгузках (дитячих та/або дорослих). Відсутність безпечного доступу до вбиралень, як і раніше, зазначили дуже мало респондентів — 3% ВПО. Доступ до питної води залишається проблемою для населення південного та східного макрорегіонів, де 12% і 10% населення продовжують відчувати нестачу питної води. Забезпеченість питною водою погіршилася в південному макрорегіоні з березня 2022 року. На сході ВПО частіше за інші групи населення повідомляють про відсутність питної води.

Частка респондентів, які повідомили про відсутність питної води (усі респонденти)

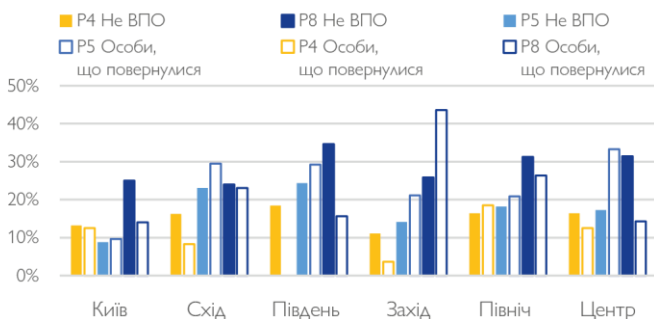

ПРИТУЛОК ТА НЕПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ

11% усіх респондентів повідомили, що їхній дім (основне місце проживання до війни) **зазнав пошкоджень у результаті атак / війни**. Серед ВПО цей показник наближається до 35%, але він може бути переоцінений (через брак доступу). Серед тих, що повернулися, 13% повідомляють про пошкодження своїх помешкань, що співставно з результатами шостого та сьомого раундів.

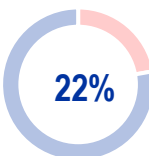
31% ВПО відзначили потребу в непродовольчих товарах, наприклад, ковдрах (показник залишається сталим із 23 червня). 10% осіб, що повернулися, повідомили, що потребують НПТ, що майже вдвічі перевищує показник, зафіксований у червні.

Потреба в будівельних / ремонтних матеріалах для ремонту
Потреба в матеріалах для ремонту житла залишається високою по всій Україні (18,5% у червні, 27% у липні та 24% у серпні 2022 року), хоча є не такою нагальною в київському макрорегіоні. Заявлені потреби особливо високі серед осіб, які не є ВПО. Загалом 7,4 млн осіб в Україні потребують матеріалів для ремонту житла (24,3% від загального населення).*

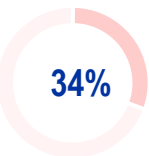
УТЕПЛЕННЯ

Поглиблене вивчення потреб для підготовки до зими під час сьомого раунду опитування виявило надзвичайно тривожну ситуацію серед ВПО. MOM включила додаткові показники, які стосуються цього питання, в опитування ВПО у восьмому раунді, щоб зібрати додаткову інформацію на підтримку розробки заходів для вирішення проблеми:

ВПО зазначили, що їхнє житло не придатне для зимових умов
* Без урахування ВПО, які планують повернутися додому протягом найближчих двох тижнів.

Трохи гірша ситуація серед ВПО у східному та північному макрорегіонах, у яких 26,4% і 26,5% відповідно вважають, що їхнє житло не придатне для зимових умов.

ВПО, які проживають у непридатному житлі, але не планують переїжджати у краще місце

Переїзд у житло, яке більше підходить для прийдешньої зими, можливий не для всіх; при цьому ключовим фактором в ухваленні відповідного рішення є вартість.

Серед основних причин відсутності планів переїхати зазначають **брак коштів для оплати оренди** більш відповідного житла — цю причину вказали **75%** тих, хто планує залишитися в непридатному житлі.

Серед ВПО, які проживають у житлі з неналежними умовами, переважно не планують переїжджати у **північному** макрорегіоні — **70%** зазначають, що **планують залишитися в непридатному житлі**. І на півдні, і в центрі **40%** планують залишитися в житлі, що не має належних умов для проживання.

Серед тих ВПО, які проживають у житлі з неналежними умовами та планують орендувати нове житло на зимовий період, **90%** зазначили, що **не мають достатньо коштів для оплати оренди**.

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Нижче продовжено огляд даних стосовно різних гуманітарних сфер, що охоплюють загальне населення, якщо не вказано інше.

ЗДОРОВ'Я ДОСТУПНІСТЬ ЛІКІВ ТА МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

26% в цілому по Україні зазначили брак доступу до ліків і медичних послуг. Найбільший дефіцит ліків і медичних послуг у південному і східному макрорегіонах (31% і 29% відповідно).

Чверть (26%) респондентів, які проживають у селах, повідомили, що не мають доступу до медичних закладів, які зараз працюють і в яких вони могли би отримати необхідні медичні послуги/ліки.

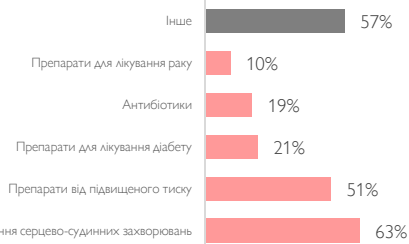

Серед переміщених осіб, які проживають у селах, ця частка зростає до 30%. Загалом 9% населення країни повідомили про проблеми з доступом до медичної допомоги.

ДОСТУПНІСТЬ ЛІКІВ

Серед усіх респондентів 27% повідомили, що вони особисто або хтось із їхньої сім'ї змушені були припинити вживати ліки через війну. Серед них 68% вказали, що не можуть дістати ліки через їх недоступність, 63% не можуть собі дозволити їх купити через брак грошей (респонденти могли зазначити кілька причин). Серед ВПО велика частка (32%) повідомили, що вони особисто або члени їхньої сім'ї перестали приймати ліки через війну.

Серед респондентів, які повідомили, що вони особисто або член їхньої сім'ї перестали приймати ліки через війну, вказана в діаграмі частка вказала конкретний лікарський засіб, який став їм недоступним:

6% відсотків населення підтвердили, що їм доводиться витратити більше години, незалежно від використовуваного виду транспорту, щоб дістатися до найближчого медичного закладу, де вони можуть отримати лікування чи ліки. Найбільше таких людей у східному та північному макрорегіонах (9% і 8% відповідно).

65% Консультавання в сімейного лікаря телефоном/ онлайн

13% Мобільні медичні бригади

9% Консультавання у фахівців телефоном/ онлайн

7% (У регіоні не доступні альтернативні послуги)

Населення, яке не має доступу або має обмежений доступ (понад годину в дорозі) до медичних закладів, покладається на альтернативні джерела медичної допомоги. Найпоширенішими серед них є дистанційні консультації сімейного лікаря.

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА ПОТРЕБИ У ПСИХОСОЦІАЛЬНІЙ ПІДТРИМЦІ

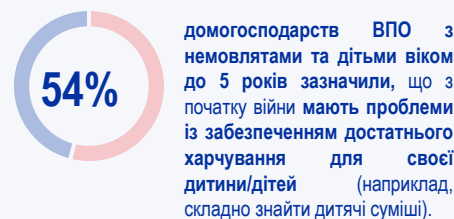
Серед усіх респондентів 25% запитали номер безкоштовної гарячої лінії емоційної підтримки МОМ порівняно з 16% респондентів у другому раунді та 11% у першому раунді опитування. У восьмому раунді 31% ВПО запитали номер безкоштовної гарячої лінії психологічної підтримки. Загалом жінки частіше зверталися по підтримку порівняно з чоловіками (30% і 17% відповідно).

ЇЖА ТА ХАРЧУВАННЯ

Практично кожен п'ятий (22,5%) житель країни повідомляв про брак їжі в серпні порівняно з 20,5% у липні. 27% ВПО зазначили, що їм бракує їжі — значно більше, ніж іншим групам населення (21% осіб, які не є ВПО, та осіб, які повернулися). Найгострішу нестачу їжі відчувають (усі) респонденти в південному макрорегіоні, де 20% відзначають нестачу їжі, що є покращенням порівняно з 30% у сьомому раунді.

ГОДУВАННЯ НЕМОВЛЯТ І ДІТЕЙ

Це значно більше порівняно з 32% станом на 23 липня. 31% осіб, які не є ВПО, повідомили про таку саму проблему. Проблема не обмежена лише сходом і півднем; наприклад, 60% ВПО з дітьми на заході також повідомляють про цю проблему.

ПРИМІТКИ ЩОДО МЕТОДОЛОГІЇ

Дані, представлені в цьому звіті, отримано на замовлення Міжнародної організації з міграції (МОМ) у результаті проведення телефонного експрес-опитування, проведеного MultiCultural Insights. Восьмий раунд збирання даних серед вибірки розміром 2 001 унікальний дорослий респондент (віком від 18 років) було проведено в період із 17 по 23 серпня 2022 року. Цю імовірнісну вибірку, що представляє понад 30 млн дорослих українців (віком від 18 років), було стратифіковано для досягнення репрезентативності на рівні 6 макрорегіонів України. Основу вибірки було створено шляхом формування переліку 100 000 десятицифрових номерів телефону, згенерованих за рахунок поєднання трицифрових префіксів, що позначають оператора мобільного зв'язку, з довільно згенерованими семицифровими номерами телефону. Згенерована основа вибірки є пропорційною до частки шести телефонних мереж, охоплених у дослідженні, на національному ринку. Інтерв'ю були проведені з використанням методу набору випадкових телефонних номерів, згенерованих у довільний спосіб. У такому режимі нові номери генеруються з інтервалом у мілісекунду. Інтерв'ю проводили анонімно. Перед початком інтерв'ю респондентів просили надати згоду на його проведення. Інтерв'юери використовували структурований опитувальник і метод автоматизованого телефонного опитування (CATI), щоб записувати результати безпосередньо в програму введення даних.

Використовуючи цю технологію у восьмому раунді, група інтерв'юерів опитала 2 001 унікального дорослого респондента, які відповідали встановленим критеріям та надали свою згоду на опитування. Попри те, що методом набору випадкових телефонних номерів в Україні зазвичай вдається дозвонитися до приблизно 7–8% абонентів, у восьмому раунді показник успішних дзвінків склав 13,1%. Для цієї роботи було залучено 30 інтерв'юерів. Група інтерв'юерів складалася з 5 чоловіків і 25 жінок. Інтерв'ю проводили українською мовою (79%) та російською мовою (21%). Вибір мови залежав від уподобань респондента.

Обмеження: Точна частка не охопленого населення невідома, тому при тлумаченні результатів потрібно враховувати певні застереження. Особи, які нині проживають за межами України, в опитуванні участі не брали завдяки застосуванню методу активного виключення. Розрахунки населення основані на припущенні про те, що неповнолітніх осіб (молодших за 18 років) супроводжують їхні батьки або дорослі піклувальники. Основа вибірки обмежена дорослими, які користуються мобільним телефоном. Невідомо, чи всі телефонні мережі повноцінно працювали по всій території України протягом усього періоду опитування, тому деякі номери могли мати вищу ймовірність набору, ніж інші. Мешканці територій зі значними пошкодженнями цивільної інфраструктури, можливо, меншою мірою представлені у вибірці. Можна припустити, що фактичні потреби насправді більші, ніж ті, про які було отримано інформацію при опитуванні. В опитуванні не брали участі жителі Автономної Республіки Крим та не підконтрольних уряду територій Донецької та Луганської областей.

Застереження: У ході опитування інтерв'юери збирали інформацію про демографічні характеристики респондентів, їхнє поточне місце перебування та/або місце перебування після переміщення (географічна інформація), наміри щодо переміщення, заплановані місця призначення, потреби та проблеми, з якими вони стикаються під час цієї кризи. Аналіз було проведено з використанням двох підходів до оцінювання профілю населення, їхніх проблем і потреб. Для аналізу географічного профілю були використані дані без урахування відсутніх значень, виявлених на рівні макрорегіонів (n=2 001). Оцінювання потреб та інші частини аналізу було виконано з використанням даних, отриманих на основі повної вибірки (з урахуванням частки відмов відповідати на запитання).

Розподіл вибірки та кількість інтерв'ю за макрорегіонами

Макрорегіон	Усього проведених інтерв'ю (ж / ч / немає відповіді)	Частка інтерв'ю
КИЇВ	145 (80/65/0)	7%
СХІД	424 (248/176/0)	21%
ПІВДЕНЬ	223 (132/91/0)	11%
ЗАХІД	522 (312/210/0)	26%
ПІВНІЧ	394 (244/150/0)	20%
ЦЕНТР	292 (183/108/1)	15%
Місце перебування не названо	1 (1/0/0)	0%
Усього по Україні	2 001 (1 199/800/1)	100%

Похибка вибірки

Макрорегіон		Рівень достовірності 95%
КИЇВ	+/-	8,1%
СХІД	+/-	4,8%
ПІВДЕНЬ	+/-	6,6%
ЗАХІД	+/-	4,3%
ПІВНІЧ	+/-	4,9%
ЦЕНТР	+/-	5,7%
Усього по Україні	+/-	+/- 2,2

Означення: Згідно з [Глосарієм МОМ](#), **внутрішньо переміщені особи (ВПО)** — це особи або групи осіб, які були змушені або зобов'язані втекти або покинути свої домівки або місця звичного проживання, зокрема в результаті або з метою уникнення наслідків збройних конфліктів, широкомасштабного насильства, порушення прав людини або природних чи техногенних катастроф, і які не перетинали міжнародно визнаний кордон країни. Для операційних цілей цього опитування інтерв'юери визначають ВПО як осіб, які залишили своє місце свого звичного проживання через нинішню війну.

МОМ визначає термін «**особа, яка повернулася**» як особу, яка зазнала міграційного переміщення та повернулася до початкового звичного місця проживання. Для цілей цього аналізу МОМ визначає термін «**особи, які повернулися**» як респондентів, які повідомили про виїзд зі свого звичного місця проживання з 24 лютого через поточну війну на період щонайменше 2 тижнів (14 днів), але потім повернулися.

Конвенція про статус біженців 1951 року визначає **біженця** як особу, яка: «через обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів... не може чи не бажає повернутися до [країни свого колишнього місця проживання]...».

Використання позначень та подання матеріалу в цьому звіті не має на меті висловлення будь-якої думки щодо правового статусу будь-якої країни, території, міста чи населеного пункту, їхньої влади, кордонів чи меж від імені МОМ. Викладені в цьому звіті думки належать авторам і не обов'язково відображають погляди МОМ.

ПРЕДСТАВНИЦТВО МОМ В УКРАЇНІ

МОМ

ООН МІГРАЦІЯ